

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Гоголівського, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-63
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

—22.07.2016— № —25708400-0-2-16/9

На № —1710-840 від 01.04.2016—

**Голові Верховної Ради України
Парубію А.В.**

Шановний Андрію Володимировичу!

На запит народних депутатів України Сотник А.С. та Сироїд О.І., надісланий листом від 01 квітня 2016 року № 11/10-840, щодо надання інформації про судові провадження щодо збройної агресії Російської Федерації проти України повідомляємо в межах компетенції таке.

Згідно з підпунктом 4 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 одним з основних завдань Міністерства юстиції є:

- забезпечення представництва інтересів держави у судах України;
- здійснення захисту інтересів України у Європейському суді з прав людини;
- здійснення захисту інтересів України під час урегулювання спорів і розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземних суб'єктів та України.

Нижче наведена інформація за відповідними напрямками діяльності Міністерства юстиції.

Забезпечення представництва інтересів держави у судах України

Національні суди України не є ефективним механізмом захисту прав та інтересів держави України у контексті збройної агресії Російської Федерації проти України. Зокрема, у разі пред'явлення до національного суду позову проти іноземної держави (Російської Федерації), остання користуватиметься суверенним імунітетом, як в частині розгляду судами України такого позову, так і в частині виконання рішень цих судів, що робить таке провадження або безперспективним з практичної точки зору, або таким, що порушує норми міжнародного права (див., напр., рішення Міжнародного суду ООН від 3 лютого 2012 року у справі щодо юрисдикційних імунітетів держави за позовом Німеччини проти Італії, Греція – третя особа).

Здійснення захисту інтересів України

Відповідно до постанови КС 2006 року № 754 «Про заходи щодо рішень та застосування практики представництва України в Європейському суді з прав людини» звіт про хід виконання рішень здійснюється в установленому порядку уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).

Протягом 2014-2015 років МЗС України направлено до ЄСПЛ чотири міждержавні скарги.

Слід звернути увагу, що вказані скарги стосуються факту збройної агресії РФ проти України та тимчасово окупованої території Автономної Республіки в Україні «Донецької та Луганської областей».

Так, відповідно до пункту 1 статті 1 Конвенції про захист фундаментальних свобод (далі – Конвенція), кожна держава зобов'язана забезпечити виконання її зобов'язань на підставі статей 33, 34, 46 і 47 Конвенції.

Згідно зі статтею 33 («Міждержавні скарги») Договірна Сторона може передати порушення Конвенції та Протоколів до розгляду Високою Договірною Стороною.

Відповідно ЄСПЛ здійснює розгляд скарг на порушення Високими Договірними Сторонами Конвенції, а не встановлює факти агресії.

На цей час у провадженні ЄСПЛ перебувають скарги «Україна проти Росії» (заява № 25501/14), «Україна проти Росії» (заява № 43800/14), «Україна проти Росії» (заява № 8019/16).

Щодо справи «Україна проти Росії» (заява № 8019/16) 13.03.2014 у зв'язку з негативним рішенням ЄСПЛ Україна подала до ЄСПЛ першу міждержавну скаргу. 12.06.2014 та 20.11.2014 Україна подала до ЄСПЛ доповнення до вказаної заяви, у тому числі стосуються областей України.

Зміст міждержавної заяви «Україна проти Росії» стосується порушення протягом березня 2014 року територій Криму, Донецької та Луганської областей України такими статтями Конвенції: 2 (Право на свободу та особисту недоторканість), 3 (Право на повагу до приватного і сімейного життя), 10 (Свобода вираження поглядів), 11 (Право на шлюб і сім'ю), 14 (Заборона дискримінації) Конвенції та статтею 1 (Захист права на свободу пересування) Четвертого протоколу до Конвенції.

12.02.2016 ЄСПЛ повідомив Уряд України про рішення розділити міждержавну справу «Україна проти Росії» на окремі справи, а саме: усі скарги щодо подій на території АР Крим розглядатимуться в межах справи за № 20958/14 («Україна проти Росії»); скарги щодо подій в східній Україні розглядатимуться в межах справи за № 8019/16 («Україна проти Росії (V)»).

Крім того, ЄСПЛ надіслав Уряду України зауваження Уряду РФ щодо прийнятності справи № 20958/14 (щодо подій на території АР Крим) для надання коментарів у відповідь.

Щодо справи «Україна проти Росії (II)» (заява № 43800/14) повідомляємо, що 22.08.2014 Уряд України подав до ЄСПЛ міждержавну заяву проти РФ щодо фактів викрадення 12.06.2014, 26.07.2014, 08.08.2014 на території Донецької та Луганської областей дітей-сиріт та дітей-інвалідів, а також дорослих осіб, які їх супроводжували, та спроб їх незаконного переміщення або фактичного переміщення на територію Росії.

У міждержавній заяві Уряд стверджує про порушення Російського Федеративного права дітей та дорослих осіб, гарантованих статтями 2 (Право на життя), 3 (Заборона катування), 5 (Право на свободу та особисту недоторканність), 8 (Право на повагу до приватного і сімейного життя) Конвенції та статтею 2 Четвертого Протоколу до Конвенції, що гарантує право на свободу вільного пересування територією держави.

26.01.2016 ЄСПЛ надіслав Уряду України зауваження Уряду РФ щодо прийнятності міждержавної заяви «Україна проти Росії (II)» для надання коментарів у відповідь.

26.08.2015 Урядом було подано до ЄСПЛ чергову заяву проти РФ, а саме – «Україна проти Росії (IV)» (заява № 42410/15). Зміст міждержавної заяви «Україна проти Росії (IV)» охоплює скарги Уряду України на порушення протягом вересня 2014 – серпня 2015 років Росією на окупованих територіях Криму, Донецької та Луганської областей прав громадян, гарантованих такими статтями: 1 (Зобов'язання поважати права людини), 2 (Право на життя), 3 (Заборона катування), 5 (Право на свободу та особисту недоторканність), 6 («Право на справедливий суд»), 8 (Право на повагу до приватного і сімейного життя), 9 (Свобода думки, совісті і релігії), 10 (Свобода вираження поглядів), а також 10 у поєднанні зі статтею 17 (Заборона зловживання правами) Конвенції, 11 (Свобода зібрань та об'єднання), 18 (Межі застосування обмежень права) у поєднанні зі статтею 6 Конвенції; статей 1 (Право на мирне володіння своїм майном), 2 (Право на освіту) та 3 (Право на вільні вибори) Першого протоколу до Конвенції; а також статтею 14 (Заборона дискримінації) Конвенції у поєднанні зі статтями 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11 Конвенції, статтями 1, 2, 3 Першого протоколу до Конвенції та статтею 1 («Заборона загальної дискримінації») Дванадцятого протоколу до Конвенції.

30.09.2015 ЄСПЛ було направлено вказану заяву Уряду РФ для надання коментарів щодо її прийнятності.

На цей час заяви «Україна проти Росії», «Україна проти Росії (II)», «Україна проти Росії (IV)», «Україна проти Росії (V)» перебувають на стадії розгляду питання щодо їх прийнятності.

Принагідно повідомляємо, що ЄСПЛ, в інтересах належного здійснення правосуддя, було застосовано принцип конфіденційності відповідно до пункту 2

Правила 33 Регламенту ЄСПЛ та пов'язані документи стосовно заяв України проти Росії.

Відповідно до вказівок ЄСПЛ про всі документи у міждержавних справах.

Таким чином, надання інформації України проти РФ є неможливим. У О. Сотник та О. Сироїд можуть, у разі поданих Урядом України до ЄСПЛ запитів, бути.

Здійснення захисту інтересів України у розгляді в закордонних юрисдикційних суб'єктах та Україні

Цей напрям діяльності Міністерства здійснюється захисту прав та інтересів України у закордонних юрисдикційних суб'єктах та Україні, затвердженого Указом № 581/2002 (далі – Порядок). Зокрема Міністерство юстиції є органом, відповідальним за захист інтересів України під час урегулювання міжнародних справ за участю юрисдикційних органів за участю.

В той же час, згідно із пунктом 3 Положення про іноземну юридичну або фізичну особу, яка є юридичною особою – інвестором. Натомість міжнародного права. Згідно з частиною 1 статті 1 не застосовується до відносин, що стосуються інтересів України під час урегулювання міжнародних справ, учасниками яких є юрисдикційні органи за участю міжнародного права.

Таким чином, Міністерство юстиції звертається до закордонних юрисдикційних органів міжнародного права, зокрема, до Російського союзу з прав людини.

3 повагою

Міністр

